

Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 29. 1. 2025, sp. zn. 5 Tdo 2/2025, ECLI:CZ:NS:2025:5.TDO.2.2025.1

Číslo: 51/2025

Právní věta:

Přečinu maření výkonu úředního rozhodnutí a vykázání podle § 337 odst. 4 alinea 1 tr. zákoníku se za splnění dalších podmínek dopustí jen taková osoba, proti které byla předtím, než se dopustila trestně postižitelného maření výkonu rozhodnutí soudu (příp. soudem schválené dohody) o výchově nezletilých dětí, bezvýsledně použita opatření v občanském soudním řízení, která směřovala k zajištění výkonu téhož rozhodnutí soudu (příp. soudem schválené dohody) o výchově nezletilých dětí. Proto nestačí, pokud proti takové osobě byla v minulosti použita opatření v občanském soudním řízení směřující k zajištění výkonu jiného či jiných rozhodnutí soudu v téže věci (např. rozhodnutí o předběžném opatření upravujícím poměry dítěte).

Soud: Nejvyšší soud

Datum rozhodnutí: 29.01.2025

Spisová značka: 5 Tdo 2/2025

Číslo rozhodnutí: 51

Číslo sešitu: 9

Typ rozhodnutí: Usnesení

Hesla: Maření výkonu úředního rozhodnutí a vykázání

Předpisy: § 337 odst. 4 alinea 1 tr. zákoníku

Druh: Rozhodnutí ve věcech trestních

Sbírkový text rozhodnutí:

Nejvyšší soud z podnětu dovolání, které podala obviněná B. Š. P. proti usnesení Krajského soudu v Praze ze dne 13. 8. 2024, sp. zn. 10 To 174/2024, jenž rozhodoval jako soud odvolací v trestní věci vedené u Okresního soudu v Benešově pod sp. zn. 10 T 11/2024, podle § 265k odst. 1 tr. ř. zrušil usnesení Krajského soudu v Praze ze dne 13. 8. 2024, sp. zn. 10 To 174/2024, a rozsudek Okresního soudu v Benešově ze dne 13. 5. 2024, sp. zn. 10 T 11/2024, podle § 265k odst. 2 tr. ř. zrušil také další rozhodnutí obsahově navazující na zrušená rozhodnutí, pokud vzhledem ke změně, k níž došlo zrušením, pozbyla podkladu, a podle § 265l odst. 1 tr. ř. Okresnímu soudu v Benešově přikázal, aby věc v potřebném rozsahu znovu projednal a rozhodl.

I.

Rozhodnutí soudů nižších stupňů

1. Rozsudkem Okresního soudu v Benešově ze dne 13. 5. 2024, sp. zn. 10 T 11/2024, byla obviněná B. Š. P. (dále též jen obviněná) uznána vinnou přečinem maření výkonu úředního rozhodnutí a vykázání podle § 337 odst. 4 alinea 1 zákona č. 40/2009 Sb., trestního zákoníku, ve znění pozdějších předpisů (dále ve zkratce jen „tr. zákoník“), za který jí byl podle § 337 odst. 1 tr. zákoníku (ač mělo jít o § 337 odst. 4 tr. zákoníku) uložen trest odnětí svobody v trvání 4 měsíců, jehož výkon byl podle § 81 odst. 1 a § 82 odst. 1 tr. zákoníku podmíněně odložen na zkušební dobu v trvání 1 roku.

2. Uvedeného trestného činu se měla obviněná podle rozsudku soudu prvního stupně dopustit (zjednodušeně uvedeno) tím, že ke dni 22. 9. 2023 nevydala svého nezletilého syna AAAAA (pseudonym; dále jen nezletilý) jeho biologickému otci M. Š. (dále jen otec), ačkoliv Okresní soud v Benešově svým rozsudkem ze dne 17. 7. 2023, č. j. 7 Nc 123/2021-616, rozhodl mimo jiné o svěření nezletilého pro dobu do rozvodu do péče otce, přičemž v této části byl rozsudek vykonatelný dnem 22. 9. 2023. Dále bylo obviněné vytknuto, že uvedenému rozsudku předcházela výzva vyplývající z usnesení téhož soudu ze dne 3. 4. 2023, č. j. 7 Nc 123/2021-481, o výkonu rozhodnutí, kterým soud vyzval obviněnou jako matku nezletilého, aby plnila předchozí soudní rozhodnutí, jimiž jí byla předběžnými opatřeními opakovaně uložena povinnost ve stanovených termínech předávat nezletilého do péče otce s poučením, že soud pro případ, že styk nebude řádně probíhat, nařídí výkon rozhodnutí uložením pokuty, kterou lze nařídít i opětovně, a zůstal-li by tento postup bezvýsledný, nařídí výkon rozhodnutí odnětím dítěte. Tento postup se stal podle závěrů soudu prvního stupně bezvýsledným, neboť se obviněná minimálně v období od 22. 9. 2023 do 3. 11. 2023 (ač zřejmě mělo jít o datum 2. 11. 2023) s nezletilým záměrně skrývala na nezjištěných místech, odmítala sdělit místo svého pobytu s nezletilým soudu, aby tak zamezila jeho vydání biologickému otci. Takto jednala i přesto, že předmětnou soudní výzvu a uvedený rozsudek řádně převzala, načež byl usnesením Okresního soudu v Benešově, č. j. 7 Nc 123/2021-707, nařízen výkon rozhodnutí odnětím nezletilého z péče matky, který byl realizován za asistence Policie České republiky po překonání aktivního odporu matky dne 2. 11. 2023.

3. Proti rozsudku soudu prvního stupně podala obviněná odvolání, které podle § 256 tr. ř. zamítl Krajský soud v Praze svým usnesením ze dne 13. 8. 2024, sp. zn. 10 To 174/2024.

II.

Dovolání obviněné

4. Obviněná podala proti uvedenému usnesení Krajského soudu v Praze prostřednictvím své obhájkyňně dovolání z důvodů uvedených v § 265b odst. 1 písm. g), h) a m) tr. ř.

5. Podle názoru obviněné jsou rozhodnutí soudů nižších stupňů nesprávná, spočívají na nesprávném právním posouzení skutku a jiném nesprávném hmotněprávním posouzení, skutkové závěry jsou v tzv. extrémním nesouladu s obsahem důkazů vyplývajících z provedených důkazních prostředků, některé podstatné důkazy zůstaly opomenuty. Odvolací soud pak nesprávně zamítl její odvolání, ač pro takový postup nebyly splněny podmínky, resp. v řízení mu předcházejícím došlo k naplnění dříve zmíněných dovolacích důvodů.

6. Obviněná nejprve shrnula rozhodnutí soudů nižších stupňů. Připomněla, že se podle nich měla dopustit přečinu maření výkonu úředního rozhodnutí a vykázání podle § 337 odst. 4 alinea 1 tr. zákoníku, s čímž však nesouhlasila, tato právní kvalifikace neodpovídá popisu skutku, kterým byla uznána vinnou. Uvedeného přečinu se totiž dopustí, kdo poté, co proti němu byla bezvýsledně použita opatření v občanském soudním řízení směřující k výkonu rozhodnutí soudu nebo soudem schválené dohody o výchově nezletilých dětí, včetně úpravy styku s dítětem, maří výkon takového rozhodnutí nebo dohody, nebo kdo se dopustí závažného jednání, aby zmařil výkon rozhodnutí jiného orgánu veřejné moci týkajícího se výchovy nezletilých dětí. Jí bylo kladeno za vinu, že ke dni 22. 9. 2023 nezletilého nepředala, a dále se měla skrývat na neznámém místě, což však samo o sobě k

naplnění uvedené skutkové podstaty přečinu nestačí, nestačí ani to, že byla „v průběhu opatrovnického řízení poučována o následcích nerespektování soudních rozhodnutí, navzdory tomu i přes použití mírnějších opatření vedoucích k výkonu rozhodnutí (viz usnesení Okresního soudu v Benešově ze dne 3. 4. 2023, sp. zn. 7 Nc 123/2021-481) úmyslně mařila vykonatelný výrok rozsudku soudu, který jí byl řádně doručen, a to dlouhodobě od 22. 9. 2023 do 2. 11. 2023“, jak bylo uvedeno v bodě 15. odůvodnění rozsudku soudu prvního stupně. Obviněná především zpochybnila, že by mařila výkon rozsudku, jak jí bylo vytýkáno, po předchozím bezvýsledném použití opatření v občanském soudním řízení, která nebyla nijak konkretizována.

7. Obviněná nesouhlasila ani s tím, že by označený rozsudek Okresního soudu v Benešově nerespektovala, tedy že by jej neuznávala, neměla před ním respekt a vážnost. Pouze s ním nesouhlasila, považovala jej za nesprávný a nespravedlivý, protože nebyly podle ní dostatečně zohledněny zájmy nezletilého a nebylo náležitě prověřeno podezření zacházení s ním ze strany otce. To ovšem podle ní nemůže založit její trestní odpovědnost.

8. Obviněná dále zpochybnila naplnění subjektivní stránky skutkové podstaty trestného činu kladeného jí za vinu. Soudy nižších stupňů nepřihlédly k jejímu tvrzení, že jednala ve snaze ochránit nezletilého (což odůvodnila tím, že se nezletilý dvakrát vrátil od otce se zarudlým penisem, za který si tahal, protože mu to tak dělal táta).

9. Obviněná zpochybnila též naplnění objektu uvedeného trestného činu, tedy narušení zájmu na řádném výkonu soudního rozhodnutí, což kladla do kontrapozice s ochranou zájmu nezletilého. Tyto své úvahy dále rozvíjela.

10. Řízení před soudy nižších stupňů vytýkala především nedostatečný rozsah dokazování, zpochybňovala odůvodněnost zamítnutí vlastních návrhů na doplnění dokazování. Vytýkala zejména neprovedení důkazu spisem vedeným u Okresního soudu v Benešově v řízení o péči o nezletilého (který označovala za opatrovnický spis). Nesouhlasila ani se zamítnutím návrhů na doplnění dokazování výsledkem označených svědků. Nedostatky v rozsahu dokazování se promítly i do způsobu hodnocení věrohodnosti výpovědi otce.

11. V další pasáži obviněná zpochybnila řádnou aplikaci zásady subsidiarity trestní represe soudy nižších stupňů. Znovu se obsáhle věnovala motivaci vlastního jednání, které bylo soudy kriminalizováno, zdůrazňovala tak svou snahu ochránit svého syna - nezletilého před možným zneužíváním.

12. Dále obviněná vyslovila nesouhlas se spekulativními závěry soudů nižších stupňů, namítala tzv. extrémní rozpor mezi jejich závěry a důkazy. Z odůvodnění rozhodnutí nelze zjistit, na základě jakých důkazů učinily soudy nižších stupňů konkrétní skutková zjištění. Soudy nižších stupňů také podle ní rezignovaly na zjištění skutečného stavu věci a přiklonily se k verzi otce, zatímco důkazy prokazující její nevinu nevzaly v potaz a nebyly z nich vyvozeny žádné relevantní závěry. Vytkla též, že ani nezjišťovaly, které informace jí předal její tehdejší právní zástupce Mgr. Bronislav Šerák, o čem tedy měla povědomost.

13. Závěrem obviněná navrhla, aby Nejvyšší soud zrušil obě rozhodnutí soudů nižších stupňů a aby věc přikázal soudu prvního stupně k novému projednání a rozhodnutí.

III.

Vyjádření k dovolání obviněné

14. Dovolání obviněné bylo zasláno k vyjádření nejvyššímu státnímu zástupci, který se k němu stručně vyjádřil prostřednictvím státního zástupce Nejvyššího státního zastupitelství. Státní zástupce

po shrnutí dosavadního průběhu trestního řízení a dovolání obviněné neshledal její dovolání důvodným a navrhl jej odmítnout podle § 265i odst. 1 písm. e) tr. ř. jako zjevně neopodstatněné.

15. Námitky obviněné považoval státní zástupce zčásti za neodpovídající uplatněným ani jiným dovolacím důvodům, zčásti za zjevně neopodstatněné. Stručně se pak k jednotlivým námitkám vyjádřil. Podle něj soudy nepochybily, pokud návrhy na doplnění dokazování zamítly. Nadbytečnost je jedním z akceptovatelných důvodů, pro které soudy nemusí navrhovaný důkaz provést. Státní zástupce neshledal pochybení ani v popisu skutku, ani v použité právní kvalifikaci, veškeré znaky trestného činu kladeného obviněné za vinu podle něj byly naplněny.

16. Vyjádření státního zástupce Nejvyššího státního zastupitelství bylo zasláno k případné replice obviněné, která tuto možnost do konání neveřejného jednání nevyužila.

IV.

Posouzení důvodnosti dovolání

a) Obecná východiska

17. Nejvyšší soud nejprve zjistil, že jsou splněny všechny formální podmínky pro konání dovolacího řízení a zabýval se otázkou povahy a opodstatněnosti uplatněných námitek ve vztahu k označeným dovolacím důvodům.

18. Dovolání je svou povahou mimořádným opravným prostředkem, který na rozdíl od odvolání není možné podat z jakéhokoli důvodu, ale jen z některého z taxativně vymezených důvodů v § 265b odst. 1 písm. a) až m) tr. ř., resp. v § 265b odst. 2 tr. ř. Podání dovolání z jiného důvodu je vyloučeno. Přitom nestačí, aby zákonný dovolací důvod byl jen formálně deklarován, ale je třeba, aby námitky dovolatele takovému důvodu také svým obsahem odpovídaly.

19. Obviněná B. Š. P. uplatnila dovolací důvody uvedené v § 265b odst. 1 písm. g), h) a m) tr. ř. Obecně lze uvést, že dovolání z důvodu uvedeného v § 265b odst. 1 písm. h) tr. ř. je možno podat, jestliže rozhodnutí spočívá na nesprávném právním posouzení skutku nebo na jiném nesprávném hmotněprávním posouzení. Jde tedy o nesprávný výklad a použití norem trestního práva hmotného, případně na něj navazujících hmotněprávních norem jiných právních odvětví.

20. Dovolací důvod podle § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř. je dán, pokud rozhodná skutková zjištění, která jsou určující pro naplnění znaků trestného činu, jsou ve zjevném rozporu s obsahem provedených důkazů nebo jsou založena na procesně nepoužitelných důkazech nebo ve vztahu k nim nebyly nedůvodně provedeny navrhované podstatné důkazy.

21. Důvod dovolání podle § 265b odst. 1 písm. m) tr. ř. je dán tehdy, bylo-li rozhodnuto o zamítnutí nebo odmítnutí řádného opravného prostředku proti rozsudku nebo usnesení uvedenému v § 265a odst. 2 písm. a) až g) tr. ř., aniž byly splněny procesní podmínky stanovené zákonem pro takové rozhodnutí nebo byl v řízení mu předcházejícím dán důvod dovolání podle § 265b odst. 1 písm. a) až k) tr. ř.

b) K vlastním námitkám obviněné a důvodům zrušení rozhodnutí soudů nižších stupňů

22. Obviněná svým dovoláním napadla usnesení odvolacího soudu, jímž bylo zamítnuto její odvolání proti odsuzujícímu rozsudku soudu prvního stupně. Obviněná vytýkala rozhodnutím soudů nižších stupňů jednak nesprávné zjištění skutkového stavu neodpovídající důkazům vyplývajícím z provedených důkazních prostředků, jednak nedostatečný rozsah dokazování a nedůvodné neprovedení jí navrhovaných důkazů, jednak nesprávné právní posouzení soudy nižších stupňů zjištěného skutku.

23. Některé námitky obviněné by samy o sobě nebyly způsobitelné naplnit uplatněné dovolací důvody, některé by jim dokonce ani neodpovídaly. Protože ale Nejvyšší soud shledal, že není možno dovolání obviněné odmítnout podle některé z alternativ uvedených v § 265i odst. 1 tr. ř., přezkoumal podle § 265i odst. 3 tr. ř. zákonnost a odůvodněnost těch výroků rozhodnutí, proti nimž bylo dovolání podáno, v rozsahu a z důvodů uvedených v dovolání, jakož i řízení napadené části rozhodnutí předcházející (protože obviněná napadala usnesení odvolacího soudu o zamítnutí odvolání a též jemu předcházející odsuzující rozsudek soudu prvního stupně, a to všechny jeho výroky, druhá věta uvedeného ustanovení nenalezla uplatnění).

24. Základní námitkou obviněné odpovídající dovolacímu důvodu podle § 265b odst. 1 písm. h) tr. ř. bylo, že skutek popsáný v rozsudku soudu prvního stupně nenaplnňuje veškeré znaky skutkové podstaty trestného činu kladeného obviněné za vinu. Tuto námitku shledal Nejvyšší soud jako důvodnou, již jen proto bylo třeba rozhodnutí soudů nižších stupňů zrušit, jak bude rozvedeno dále. Důvodné jsou ovšem i některé další námitky obviněné týkající se nedostatečného rozsahu dokazování, což zčásti uznal i odvolací soud, nicméně tyto vytýkané vady postupu soudu prvního stupně nenapravit, třebaže je odvolací řízení založeno na tzv. apelačním principu. Stejně tak nenapravit ani další vadu spočívající v chybném výroku o trestu, který byl obviněné ukládán soudem prvního stupně podle jiného ustanovení za jiný (závažnější) trestný čin (s přísnější trestní sazbou), než jakým byla soudem prvního stupně uznána vinnou, třebaže i této vady si byl odvolací soud vědom.

25. Nejvyšší soud k tomu připomíná, že přečinu maření výkonu úředního rozhodnutí a vykázání podle § 337 odst. 4 alinea 1 tr. zákoníku se dopustí, kdo poté, co proti němu byla bezvýsledně použita opatření v občanském soudním řízení směřující k výkonu rozhodnutí soudu nebo soudem schválené dohody o výchově nezletilých dětí, včetně úpravy styku s dítětem, maří výkon takového rozhodnutí nebo dohody. Jde tak o skutkovou podstatu složitou, která má více znaků stanovených alternativně. Obviněné bylo podle rozsudku soudu prvního stupně konkrétně kladeno za vinu, že „poté, co proti ní byla bezvýsledně použita opatření v občanském soudním řízení směřující k výkonu rozhodnutí soudu o výchově nezletilých dětí, včetně úpravy styku s dítětem, mařila výkon takového rozhodnutí“.

26. Objektem uvedeného trestného činu je zájem na řádném výkonu (realizaci) rozhodnutí soudů, v tomto případě civilních soudů, přičemž trestněprávní ochrana se poskytuje nejen řádnému výkonu pravomocných rozhodnutí, ale též výkonu rozhodnutí, která v době činu sice nebyla pravomocná, ale byla vykonatelná (takovým je i předběžně vykonatelný nepravomocný rozsudek ve věci péče o nezletilého). Rozhodnutím soudu o výchově nezletilých dětí se rozumí především rozhodnutí ve věcech péče o dítě a styku s dítětem, jakým byl i označený rozsudek Okresního soudu v Benešově ze dne 17. 7. 2023, č. j. 7 Nc 123/2021-616, jehož výkon měla obviněná mařit (konkrétně výkon jeho výroku pod bodem I., který byl předběžně vykonatelný, byť nepravomocný). Nezbytným zákonným předpokladem trestnosti takového maření je předchozí bezvýsledné použití opatření směřujících k výkonu rozhodnutí soudu, jímž se rozumějí mírnější způsoby donucení, jež lze použít k dosažení výkonu takového rozhodnutí. Taková opatření jsou nyní uvedena v § 501 a násl. zákona č. 292/2013 Sb., o zvláštních řízeních soudních, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „ZŘS“). Vedle výzvy ke splnění povinnosti (§ 501 ZŘS) lze užít především zařízení výkonu (i opakovaným) uložením pokuty (§ 502 ZŘS), využít lze i dalších opatření podle § 503 ZŘS (např. setkání s mediátorem) nebo dokonce i odebrání dítěte (§ 504 ZŘS). Jde-li o uložení pokuty, postačí uložení i jediné pokuty (přiměřeně srov. rozhodnutí č. [19/1998](#) Sb. rozh. tr.), dokonce ani není třeba, aby takové rozhodnutí bylo pravomocné a vykonatelné, pak je ale třeba jako předběžnou otázku (podle § 9 odst. 1 tr. ř.) ověřit jeho skutkovou a právní opodstatněnost (přiměřeně srov. rozhodnutí č. [19/2015](#) Sb. rozh. tr.). Takovým opatřením ovšem může být i výzva ke splnění povinnosti, aniž by bylo třeba přistoupit k uložení pokuty (přiměřeně srov. rozhodnutí č. [16/2007](#) Sb. rozh. tr., vztahující se k dřívější právní úpravě, zejména jde-li o občanské soudní řízení). Předpokladem ovšem je, že takové předchozí mírnější opatření

směřuje k zajištění výkonu „takového“ rozhodnutí soudu o výchově nezletilých dětí, jehož maření je pachateli vytýkáno v trestním řízení. Má-li jít o „takové“ rozhodnutí, je třeba tím rozumět „stejně“ či „téže“ rozhodnutí. Postihuje se tak vlastně až opakované nerespektování tohoto rozhodnutí, a to i po užití mírnějšího opatření státního donucení k zajištění jeho výkonu podle zákona o zvláštních řízeních soudních. Ve zbytku lze odkázat na odbornou literaturu – srov. zejména ŠÁMAL, P. a kol. Trestní zákoník. 3. vydání. Praha: C. H. Beck, 2023, s. 4253 a násl.

27. Lze stručně shrnout, že přečinu maření výkonu úředního rozhodnutí a vykázání podle § 337 odst. 4 alinea 1 tr. zákoníku se za splnění dalších podmínek dopustí jen taková osoba, proti které byla předtím, než se dopustila trestného maření výkonu rozhodnutí soudu (příp. soudem schválené dohody) o výchově nezletilých dětí, bezvýsledně použita opatření v občanském soudním řízení, která směřovala k zajištění výkonu téhož rozhodnutí soudu (příp. soudem schválené dohody) o výchově nezletilých dětí. Proto nestačí, pokud proti takové osobě byla v minulosti použita opatření v občanském soudním řízení směřující k zajištění výkonu jiného či jiných rozhodnutí soudu v téže věci (např. rozhodnutí o předběžném opatření upravujícím poměry dítěte).

28. Podle skutkových zjištění soudu prvního stupně koncentrovaných v popisu skutku ve výrokové části jeho rozsudku měla obviněná naplnit výše označené znaky citovaného trestného činu tím, že nerespektovala rozsudek Okresního soudu v Benešově ze dne 17. 7. 2023, č. j. 7 Nc 123/2021-616, kterým bylo mimo jiné pod bodem I. výroku rozhodnuto, že se nezletilý pro dobu do rozvodu svěruje do péče otce. Tento výrok se stal vykonatelným dnem 22. 9. 2023. Dále bylo obviněné vytknuto, že jej nerespektovala, ač tomuto rozsudku předcházela výzva téhož soudu vyplývající z jeho usnesení ze dne 3. 4. 2023, č. j. 7 Nc 123/2021-481, kterým soud vyzval obviněnou, aby plnila předchozí soudní rozhodnutí, jimiž jí byla opakovaně uložena povinnost předávat nezletilého ve stanovených termínech do péče otce s poučením, že soud nařídí výkon rozhodnutí uložením pokuty, nebude-li styk řádně probíhat, případně nařídí výkon rozhodnutí odnětím dítěte, zůstal-li by takový postup bezvýsledným.

29. Ze stručné reprodukce popisu skutku je tak patrné, že obviněné bylo kladeno za vinu, že měla mařit označený výrok pod bodem I. z rozsudku Okresního soudu v Benešově ze dne 17. 7. 2023, č. j. 7 Nc 123/2021-616, kterým byl nezletilý svěřen do péče otce. Nešlo tak o maření nějakých jiných předchozích rozhodnutí o předběžných opatřeních (o styku nezletilého s otcem), která ani nebyla v popisu skutku konkretizována (označena). Přitom ale bylo obviněné vytýkáno, že uvedený rozsudek mařila, ač jí byla předtím zaslána výzva vyplývající z usnesení Okresního soudu v Benešově ze dne 3. 4. 2023, č. j. 7 Nc 123/2021-481, aby respektovala předchozí předběžná usnesení téhož soudu. Touto výzvou jako opatřením užitým v občanském soudním řízení (i s ohledem na formulaci jeho výroku) ovšem měl být zajištěn výkon zcela jiných rozhodnutí, než označeného rozsudku Okresního soudu v Benešově, což je zřejmé již jen z toho, že uvedené usnesení zmíněnému rozsudku předcházelo. Jinými slovy citované usnesení nemůže být slovy zákona „opatřením v občanském soudním řízení směřujícím k výkonu rozhodnutí soudu o výchově nezletilých dětí“, které bylo orgány činnými v trestním řízení označeno jako to, jehož výkon měl být obviněnou mařen. Z dikce ustanovení § 337 odst. 4 alinea 1 tr. zákoníku je totiž zřejmé, že se kriminalizuje nikoli jakékoliv nerespektování rozhodnutí soudu o výchově nezletilých dětí, ale až takové jeho nerespektování, které následuje po užití mírnějších donucovacích prostředků nabízených v civilním procesu, jež se však minou účinkem, tedy po bezvýsledném použití opatření v občanském soudním řízení směřujících k výkonu téhož rozhodnutí soudu, které pachatel maří.

30. Popis skutku v rozsudku soudu prvního stupně tak neodpovídá znakům trestného činu, který byl v takovém skutku soudy nižších stupňů spatřován. Soud prvního stupně tento popis skutku nekriticky v podstatných bodech převzal z obžaloby, a to včetně dalších chyb (např. že se obviněná skrývala až do 3. 11. 2023, ač k vypátrání obviněné a k nucenému výkonu rozhodnutí za asistence Policie České republiky mělo dojít již dne 2. 11. 2023). Neujasnil si ovšem podstatu trestného činu, který byl v takovém jednání státní zástupkyní spatřován, nežádal tak po ní úpravu popisu skutku a označení a

prokázání základního znaku skutkové podstaty přečinu maření výkonu úředního rozhodnutí a vykázání podle § 337 odst. 4 alinea 1 tr. zákoníku, a sice označení těch opatření užitých v občanském soudním řízení, která směřovala k zajištění výkonu výroku pod bodem I. rozsudku Okresního soudu v Benešově ze dne 17. 7. 2023, č. j. 7 Nc 123/2021-616, a jež byla tímto okresním soudem bezvýsledně užitá. Státní zástupkyně taková opatření neoznačila a ani k takovému tvrzení nenabídla žádný důkaz. Soud prvního stupně to ani po státní zástupkyni nepožadoval (ani tento nedostatek sám nenapravil, byť to není jeho úlohou, jak bude uvedeno níže). Avšak soud prvního stupně ani neprovedl důkaz základními listinnými důkazy, jež jsou obsaženy ve spisovém materiálu z řízení ve věci péče o nezletilé, v níž bylo rozhodnuto shora označeným rozsudkem, ač to bylo stranou obhajoby navrhováno (tj. neprovedl důkaz celým tímto spisem). Řádně si tak neujasnil, zda nějaká taková opatření byla vůči obviněné učiněna. Kdyby mělo být takovým rozhodnutím do popisu skutku soudem prvního stupně doplněné (a nedatované) usnesení Okresního soudu v Benešově ze dne 26. 10. 2023, č. j. 7 Nc 123/2021-707 (7 P a Nc 195/2023), musela by tomu být náležitě uzpůsobena i další skutková zjištění, zejména určení časového rámce vytýkaného skutku, bylo by třeba ve vztahu k němu se zabývat i otázkou zavinění obviněné (zda o něm věděla, kdy jí bylo doručeno, jak poté jednala apod.). Přečinu maření výkonu úředního rozhodnutí a vykázání podle § 337 odst. 4 alinea 1 tr. zákoníku se totiž může dopustit pachatel až jednáním následujícím nikoli jen po vynesení rozhodnutí soudu o výchově nezletilých dětí (resp. schválené dohody), ale až po bezvýsledném užití opatření v občanském soudním řízení směřujících k zajištění výkonu tohoto rozhodnutí.

31. Z uvedených důvodů nemohlo odsouzení obviněné obstát, popis skutku formulovaný státní zástupkyní a převzatý soudem prvního stupně (a nekorigovaný ani soudem odvolacím) neobsahuje takové skutkové okolnosti, které by odpovídaly veškerým znakům trestného činu, který byl v takovém skutku obžalobou spatřován. Z obsahu spisu s ohledem na nedůvodně omezený rozsah dokazování ani není zřejmé, zda tyto znaky byly reálně naplněny. Není tak ani jasné, zda jde jen o procesní vadu spočívající v nedostatečnosti popisu skutku, anebo o hmotněprávní vadu nesprávného právního posouzení skutku jako trestného činu, ač o něj nejde.

32. K tomu lze připomenout, že formulace popisu skutku, jež byla předmětem výtek shora uvedených, je věcí primárně veřejné žaloby. Je to totiž především státní zástupce (státní zástupkyně), kdo má povinnost péče o náležitý a přesný popis skutku tak, aby odpovídal všem zákonným parametrům i nárokům kladeným na něj judikaturou, jak již nejednou konstatoval Ústavní i Nejvyšší soud (viz zejména nálezy Ústavního soudu ze dne 24. 4. 2006, sp. zn. [I. ÚS 670/05](#), uveřejněný ve svazku č. 41 pod číslem 88/2006 na str. 127 Sbírky nálezu a usnesení Ústavního soudu, případně odůvodnění např. rozhodnutí č. [33/2017](#), č. [3/2018](#) nebo č. [47/2019](#) Sb. rozh. tr.), neboť státní zástupce musí přednést vlastní skutková tvrzení odpovídající znakům skutkové podstaty trestného činu kladeného obviněnému za vinu, jež také musí prokázat. Popis skutku musí splňovat nároky uváděné v zákoně [zejména § 177 písm. c) tr. ř. ve spojitosti s § 120 odst. 3 tr. ř.], odkázat lze na jeho výklad v odborné literatuře (srov. zejména ŠÁMAL, P. a kol. Trestní řád I. § 1 až 156. Komentář. 7. vydání. Praha: C. H. Beck, 2013, str. 1669 a násl.; popř. JELÍNEK, J., ŘÍHA, J. Rozhodnutí ve věcech trestních se vzory rozhodnutí soudů a podání advokátů. 5. vydání Praha: Leges, 2023, zejména str. 191 a násl., resp. pro formulaci skutkové věty str. 201 a násl.).

33. V daném případě ovšem nejde jen o pouhý nedostatek v popisu skutku, jde především o to, zda vůbec zažalovaný skutek naplňuje veškeré znaky trestného činu kladeného obviněné za vinu. S konkrétními tvrzeními, která mají naplnit znaky trestného činu, přitom musí přijít státní zástupkyně jako veřejný žalobce. Kdyby zcela nedostatečná tvrzení doplňoval soud, stane se z něj pomocník veřejné žaloby, což je s ohledem na rozdělení procesních rolí a princip nezávislosti a nestrannosti soudu zapovězeno, jak též vyplývá z ustálené judikatury. Odkázat lze v tomto směru zejména na nálezy Ústavního soudu ze dne 14. 5. 2008, sp. zn. [II. ÚS 2014/07](#), uveřejněný pod č. 86/2008 Sbírky nálezu a usnesení Ústavního soudu, v němž Ústavní soud uvedl: „Odsouzení pachatele trestné

činnosti je v souladu s čl. 80 Ústavy České republiky primárně věcí státního zastupitelství. Je to tedy státní zastupitelství, kdo nese odpovědnost za to, aby soudu předložená trestní věc byla podložena procesně použitelnými důkazy potřebnými k rozhodnutí o vině a trestu v souladu s podanou obžalobou. Obecné soudy se proto nikdy nesmějí stavět do pozice pomocníka veřejné žaloby usilujícího rovněž o odsouzení, a nelze k takovému výkladu rolí těchto institucí dospět ani výkladem § 2 odst. 5 alinea ultima trestního řádu. Posledně uvedené zákonné ustanovení totiž v souladu s ústavními principy spravedlivého procesu a z nich vyplývajících rozvržení rolí jeho jednotlivých účastníků nutno vykládat tak, že je soud povinen doplňovat dokazování v rozsahu potřebném pro spravedlivé rozhodnutí, které nemusí být nutně odsuzující.“. Výtku neprovádění důkazů (např. ohledně zjištění, jaká opatření byla v občanském soudním řízení bezvýsledně užita k zajištění výkonu označeného rozsudku) v řízení před soudem prvního nebo i druhého stupně je tak nutno primárně směřovat vůči státní zástupkyni, která by měla aktivně tvrzenou vinu před soudem prvního stupně prokazovat, na soudu potom je rozhodnutí, zda navržené důkazy provede, či v souladu s judikaturou týkající se tzv. opomenutých důkazů jejich provedení zamítne.

34. Není-li přitom vůbec na jisto postaveno, která opatření měla následovat po zmíněném rozsudku vynesném v občanském soudním řízení, není ani možno zabývat se dalšími otázkami předestřenými obviněnou, tedy nakolik obviněná jednala zaviněně, konkrétně zda jednala v požadované úmyslné formě zavinění, protože tím spíše ani není jasno, zda o takových opatřeních věděla či nikoli. Podobně by bylo předčasné zabývat se za takové situace správností aplikace zásady subsidiarity trestní represe soudy nižších stupňů.

35. Bude tak na dalším postupu v řízení, aby státní zástupkyně doložila, že obviněná skutečně mařila výkon označeného výroku pod bodem I. rozsudku Okresního soudu v Benešově ze dne 17. 7. 2023, č. j. 7 Nc 123/2021-616, ačkoliv tento soud učinil jiná (mírnější) opatření směřující k zajištění jeho výkonu, jež se následně ukázala bezvýsledná, a že tak činila úmyslně. Bude to tedy především státní zástupkyně, kdo musí přijít s takovými skutkovými tvrzeními a spojit s tím i důkazy prokazující taková tvrzení. Soud prvního stupně pak k tomu musí vést dokazování, musí též umožnit i náležitou obranu obviněné, znovu zváží její návrhy na doplnění dokazování, s nimiž se vypořádá způsobem odpovídajícím právnímu pořádku (při respektu k judikatuře Ústavního i Nejvyššího soudu). Jak bylo uvedeno výše, je přitom věcí především státní zástupkyně, aby případně napravila nedostatky popisu skutku, bude-li trvat na trestnosti zažalovaného skutku. Dospěje-li soud i pak k závěru, že jsou naplněny všechny znaky trestného činu, který je obviněné kladen za vinu, posoudí znovu, zda je třeba vyvodit její trestní odpovědnost a uplatnit trestněprávní důsledky s ní spojené ve smyslu § 12 odst. 2 tr. zákoníku. Bude-li i po takovém doplnění řízení i dokazování obviněná znovu uznána vinnou, bude namístě vyvarovat se i dalších chyb, kterých se soudy prvního i druhého stupně v předchozím řízení dopustily (např. při ukládání trestu).

V.

Závěrečné shrnutí

36. Nejvyšší soud uzavírá, že dovolání obviněné bylo ze shora rozvedených důvodů shledáno opodstatněným a že rozhodnutí soudů nižších stupňů v předložené podobě při dosavadních zjištěních nemohla obstát. Nejvyšší soud proto vyhověl dovolání obviněné B. Š. P. a podle § 265k odst. 1 tr. ř. zrušil usnesení Krajského soudu v Praze ze dne 13. 8. 2024, sp. zn. 10 To 174/2024, i rozsudek Okresního soudu v Benešově ze dne 13. 5. 2024, sp. zn. 10 T 11/2024, jakož i další rozhodnutí obsahově navazující na zrušená rozhodnutí, pokud vzhledem ke změně, k níž došlo zrušením, pozbyla podkladu. Podle § 265l odst. 1 tr. ř. Okresnímu soudu v Benešově přikázal, aby věc v potřebném rozsahu znovu projednal a rozhodl. Bude tedy na Okresním soudu v Benešově, aby se znovu důsledně zabýval danou věcí, v návaznosti na aktivitu státního zástupce v potřebném rozsahu, bude-li třeba, doplnil či zopakoval dokazování, vypořádal se s obhajobou obviněné, učinil odůvodněné skutkové závěry a je náležitě právně posoudil.

37. Nejvyšší soud připomíná, že podle § 265s odst. 1 tr. ř. jsou soudy nižších stupňů při novém projednání a rozhodnutí věci vázány právním názorem Nejvyššího soudu vysloveným v tomto usnesení a jsou povinny respektovat princip zákazu *reformationis in peius* ve smyslu § 265s odst. 2 tr. ř.

38. Protože vady napadeného rozhodnutí zjištěné na podkladě důvodně podaného dovolání obviněné nebylo možno odstranit v případném veřejném zasedání dovolacího soudu, rozhodl Nejvyšší soud o tomto dovolání podle § 265r odst. 1 písm. b) tr. ř. v neveřejném zasedání.